

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset on kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti. Taideopetuksen alan erityispiirteiden, -tarpeiden ja näkökulmien huomioimiseksi lausuntopyyntö tulisi edelleen osoittaa mm. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitolle (Teme), Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat ry:lle (STST), Teatterialan ammattilaisille (TAM), Taiteen perusopetusliitolle (TPO-liitto), Esittävin taiteiden oppilaitosten liitolle (ETOL), Suomen tanssioppilaitosten liitolle (STOPP) sekä Kansalaisopistojen liitolle (KOL).

Luvussa 7.3.3 Työnantajilta kerättävä tieto taulukon 4 (Työnantajien rajapinnasta opettajarekisteriin siirtyvät tiedot) tiedonkeruussa tulee tarkastella, miten tavoitetaan esimerkiksi ostopalveluina tai erilaisten yhteistyömuotojen kautta toteutettava opettajatiedonkeruu. Esimerkiksi, miten lastenkulttuurikeskusten tuottama taideopetus peruskoululaisille tulee rekisteröitävien tietojen piiriin?

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Haasteet on huomioitu selvityksessä onnistuneesti. Tiettyjen opettajaryhmien vaara jäädä aliedustetuiksi on huomioitu. Tietovarannon käyttötarkoitus ”helpottaa alueellista yhteistyötä, ja tuoda nykyistä monipuolisemmat aineyhdistelmät tai kelpoisuudet entistä kattavammin ja

tasapuolisemmin saataville” on erityisen tärkeä opettajarekisterin tavoite taideopetuksen laadun varmistamisen ja taideopetuksen saavutettavuuden parantamisen kannalta.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaihteellinen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaihteelliseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista? (Ks. luku 7)

Luvussa 7 mainittujen kohderyhmien lisäksi opettajarekisteri tulisi ulottaa koskemaan koulujen ostopalveluina ja erilaisissa yhteistyömuodoissa ja projekteissa toteuttamaa opetusta. Tulee selvittää, miten elävä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi lukioden taideopetuksen toteuttamiseksi voidaan sisällyttää tilastoinnin piiriin.

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoa rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

Sama kuin kysymyksessä 3: Luvussa 7 mainittujen kohderyhmien lisäksi opettajarekisteri tulisi ulottaa koskemaan koulujen ostopalveluina ja erilaisissa yhteistyömuodoissa ja projekteissa toteuttamaa opetusta. Tulee selvittää, miten elävä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi lukioden taideopetuksen toteuttamiseksi voidaan sisällyttää tilastoinnin piiriin.

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

Selvityksessä on esitetty hyvin opettajarekisterin tietojen saatavuuden organisointi.

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

Tiedon laatuun ja kirjaamiseen (kohdassa 8.1) liittyviä tarkistuksia tulee tehdä riittävän laajapohjaisesti eri toimijoiden kanssa silmälläpitäen yhtä opettajarekisterin käyttötarkoitusta ”helpottaa alueellista yhteistyötä, ja tuoda nykyistä monipuolisemmat aineyhdistelmät tai kelpoisuudet entistä kattavammin ja tasapuolisemmin saataville”

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

Esitetylle opettajarekisterille ei ole varteenotettavaa toimivaa vaihtoehtoa.

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

Opettajarekisteriselvityksen osana on syytä tarkastella, mitä opettajaryhmittymiä on nykyisellään jäänyt rekisterien ulkopuolelle, jotta sama puute ei toistu opettajarekisterissä. VARDA-tiedonkeruun ulkopuolella on mm. tehtävänimike 'taidepedagogi'. Tehtävän hoitajilla on tyypillisesti jonkin taiteenalan ammattikorkeakoulututkinto ja 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot.

Kehittämisosprosessin osana tulisi tarkastella nykyisistä kelpoisuusasetuksista aiheutuvia kohtaamattomuuksia ammatillisen pätevyyden ja kompetenssin kanssa. Onko tarpeen määrittää peruskoulun ja lukion opettajan kelpoisuus oppiaineperusteisesti ja erotella asetustasolla valtakunnallisten pakollisten oppiaineiden opettajien kelpoisuus ja ns. vapaavalintaisten oppiaineiden opettajien kelpoisuus nykyisellä tavalla. 14.12.1998/986, § 5, 5a,10 ja10a

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä

Kiviharju Katja
Taideyliopisto